

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

Fitch: ABD-Çin Ticaretinde Gerilim Azaldı Ama Belirsizlik Sürüyor

Fitch Ratings, 12 Mayıs'ta Cenevre'de yapılan ABD-Çin Ekonomi ve Ticaret Toplantısı Ortak Bildirisi'nin iki ülke arasındaki ticaret savaşında önemli bir gerileme olduğunu söyledi. Ancak kalıcı bir anlaşmanın yokluğunda, tarife oranlarının nereye yerleşeceği ve halihazırda uygulananların etkisi konusundaki belirsizliğin makroekonomik tahminlerde kilit faktörler olmaya devam edeceğini vurguladı. Fitch, "%34'lük karşılıklı gümrük vergisi oranının %10'a düşürülmesi, ABD'nin Başkan Donald Trump'ın 9 Nisan'da yayınladığı kararnamede birçok ticaret ortağı için benimsediği yaklaşımı yansıtıyor. Daha da çarpıcı olanı, ABD-Çin ikili tarife oranlarını üç haneli rakamlara çıkaran keskin tırmanışı da geri alıyor." dedi.

ABD, Çin İle Ticaret Anlaşmasını Duyurdu

ABD ile Çinli yetkililer arasında İsviçre'de yapılan ticaret görüşmelerinin ardından Beyaz Saray internet sayfasında, "ABD, Cenevre'de Çin Ticaret Anlaşmasını Açıkladı" başlıklı bir açıklama paylaştı. ABD Başkanı Donald Trump Truth Social hesabından yaptığı paylaşımda, Çin ile görüşmelerin çok iyi geçtiğini ve büyük ilerleme kaydedildiğini bildirmişti. Trump, "Pek çok şey görüşüldü, birçok konuda mutabık kalındı. Dostane ama yapıcı bir şekilde tam bir yeniden başlama süreci müzakere edildi." ifadelerini kullanmıştı.

Trump, 2 Nisan'da aralarında Çin'in de olduğu ticaret ortaklarına ek gümrük vergileri açıklamıştı. Çin'in karşılık vermesiyle iki ülke arasında başlayan tarife restleşmesi sonunda ABD, Çin'e uyguladığı gümrük tarifelerini yüzde 145'e kadar çıkartmış, Çin de ABD'ye yüzde 125 gümrük tarifesi getirmişti. Washington yönetimi, diğer ülkelere getirdiği ek tarifeleri 90 gün ertelerken, Çin'e yönelik tarifeler yürürlüğe girmişti.

AB, ABD ve Çin'in Anlaşmasını Olumlu Karşıladi

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu sözcülerinden Olof Gill, ABD ve Çin'in tarifleri 90 gün boyunca büyük ölçüde düşürmek konusunda uzlaşmasını memnuniyetle karşıladıklarını söyledi. Gill, Brüksel'de düzenlenen günlük basın toplantısında, ABD ve Çin'in karşılıklı uyguladıkları gümrük vergilerini 90 gün için düşürmesi konusunda anlaşmalarına ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

"ABD ve Çin'in 90 gün boyunca tarifelerin uygulanmasını bir ölçüde geri çeceklerini duyurmalarını memnuniyetle karşılıyoruz." diyen Gill, AB'nin küresel ticaret ve ekonomi açısından tarifeleri "geri adım" olarak değerlendirdiğini vurguladı.

Gill, küresel tedarik zincirlerinin iyi işleyişine katkıda bulunacak, küresel ticaret ve yatırım için istikrarı ve öngörülebilirliği destekleyecek her adımı memnuniyetle karşıladıklarına işaret ederek, ticarete engelleri azaltmak istediklerini sözlerine ekledi.

Çin, Doları Terk Etmiyor!

ekonomisti Louise Loo, Çin'in ABD tahvil piyasalarında son dönemde yaşanan dalgalanmaya katkıda bulunduğunu gösteren çok az veri olduğunu savundu. "Bunun yerine, kanıtlar Çinli politika yapımcıların aktif olarak dolarsızlaşmadığını ve bunu yapma ihtimallerinin de düşük olduğunu gösteriyor" diye konuşan Loo, doların Çin'in bilinen toplam varlıkları içindeki payı son birkaç yıldır 1,6 trilyon dolar ile oldukça istikrarlı bir seyir izlediğine işaret etti.

Oxford Economics'e göre Çin'in ABD doları varlıklarından çıkış yaptığına dair güçlü bir veri bulunmuyor. Çin'in dış ticaret yapısı ve rezerv tercihi, doların hakimiyetini koruduğuna işaret ediyor. Oxford Economics

Dünyada Gıda Fiyatları Arttı

FAO Gıda Fiyat Endeksi (FFPI) Nisan 2025'te mart ayına göre 1,2 puan (yüzde 1) artışla ortalama 128,3 puana ulaştı. FAO'dan yapılan açıklamaya göre, tahıl, süt ve et fiyat endekslerindeki artışlar, şeker ve bitkisel yağlardaki düşüşlerden daha ağır bastı. Genel olarak, FFPI bir yıl önceki seviyesinden 9,0 puan (yüzde 7,6) daha yüksek oldu; ancak Mart 2022'de ulaştığı zirvenin 31,9 puan (yüzde 19,9) altında kaldı. FAO Tahıl Fiyat Endeksi, nisan ayında ortalama 111,0 puan olarak gerçekleşti, mart ayına göre 1,3 puan (yüzde 1,2) arttı; ancak yine de bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,6 puan (yüzde 0,5) düşük kaldı.

Küresel buğday fiyatları, Rusya Federasyonu'ndaki ihraç edilebilir arzın sıkışması, bazı büyük ihracatçıların istikrarlı ihracat hızı ve özellikle Euro'ya karşı zayıflayan ABD dolarına bağlı döviz hareketleriyle desteklenerek marjinal olarak arttı. Ancak, ticaret politikası gelişmeleri ve makroekonomik belirsizlik artışı sınırladı.

AB Ülkeleri Rusya'ya Yönelik 17. Yaptırım Paketinde Uzlaştı

AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Kaja Kallas, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, AB ülkelerinin, Rusya'ya yönelik yaptırım paketinde uzlaştığını açıkladı.

Ukrayna'da devam eden savaşı sona erdirmek amacıyla Rusya'ya

yönelik baskıyı artırdıklarına işaret eden Kallas, AB üyesi ülkelerin 17. yaptırım paketine ilişkin anlaşmasını memnuniyetle karşıladığını belirtti.

Kallas, yeni yaptırımların, Rusya'nın savaşı finanse etmek amacıyla yasadışı olarak petrol taşıyan gölge filosunun büyük kısmını hedef aldığını ifade etti. Yeni yaptırımlar

kapsamında, Rusya'nın petrol ihracatındaki kısıtlamaları aşmak için kullandığı 200 civarında tankerin kara listeye alınması bekleniyor.

Rusya Enerji Stratejisini Açıkladı

Rusya Başbakan Yardımcısı Aleksandr Novak, boru hatlarıyla doğal gaz ihracatını 2039'a kadar 197 milyar metreküpe çıkartmayı planladıklarını ve 2050'ye kadar Asya'nın en büyük doğal gaz ve petrol tedarikçisi olacaklarını söyledi. Rusya Enerji Bakanlığı tarafından yayınlanan "Enerji Politikası" adlı dergi için kaleme aldığı makalede, enerji piyasalarındaki gelişmeler değerlendirildi. Rusya'nın dünyanın en büyük üç petrol üreticisi ve ihracatçı ülkesi

arasında yer aldığına işaret eden Novak, "Küresel pazarda yüzde 10 paya sahibiz. Aynı zamanda doğal gaz rezervlerinde ilk, doğal gaz üretiminde ise ikinci sırada yer alıyoruz." dedi. Novak, petrolde yıllık 540 milyon ton üretime ulaşmayı hedeflediklerini kaydederek, "Boru hatlarıyla doğal gaz ihracatını 2036'ya kadar 197 milyar metreküpe çıkarmayı ve 25 yılda yaklaşık 1 trilyon metreküp doğal gaz üretmeyi planlıyoruz." ifadelerini kullandı. Asya'ya yönelik enerji ihracatı için altyapı

çalışmalarının devam ettiğini belirten Novak, "Petrol sevkiyatının da etkinliğini artırarak 2050'ye kadar Asya'nın bir numaralı doğal gaz ve petrol tedarikçisi olacağız. Boru hattı, liman ve demir yolu yatırımlarıyla Doğu bölgesinin kapasitesi arttırılacak." dedi.

AB, Rus Gazı İthalatının Tamamen Yasaklanmasını Önercek

AB yetkilileri, Avrupa Birliği'nin yıl sonuna kadar yeni Rus doğalgaz anlaşmalarını yasaklamaya ve 2027 sonuna kadar Moskova ile mevcut sözleşmeleri aşamalı olarak feshetmeye yönelik planlarını yayınlayacağını söyledi. Avrupa Komisyonu bugün, 2027 yılına kadar Rusya'dan fosil yakıt ithalatına nasıl son vermeyi planladığına dair bir "yol haritası" yayınlayacak. Yetkililer, yol haritasının Haziran ayında, 2025 yılı sonuna kadar yeni Rus gaz ithalat anlaşmalarının ve spot sözleşmelerin yasaklanmasını önerme taahhüdünü içereceğini belirtti.

Yol haritasında ayrıca 2027 yılı sonuna kadar mevcut sözleşmeler kapsamında Rus gazı ve sıvılaştırılmış doğal gaz ithalatının yasaklanması için yasal bir teklifte bulunma taahhüdünün de yer alacağını belirten yetkililer, yayınlanmadan önce değişebilecek gizli planları tartışmak için isimlerinin açıklanmasını istemediler.

Gelişmiş Ülkelerden Hindistan ve Pakistan Gerilimini Düşürme Çağrısı

G7 ülkeleri Hindistan ve Pakistan'a gerilimi düşürme çağrısında bulundu. G7 ülkelerinin dışişleri bakanları tarafından yapılan ortak açıklamada Hindistan ve Pakistan'a 'gerilimi düşürme' çağrısında bulunularak, "Olayları yakından izlemeye devam ediyor ve hızlı ve kalıcı bir diplomatik çözüme yönelik desteğimizi ifade ediyoruz." denildi.

G7 ülkelerinin dışişleri bakanları Hindistan ile Pakistan arasındaki askeri gerilime ilişkin ortak bir açıklama yayınladı. 22 Nisan'da Hindistan'ın Cemma ve Keşmir eyaletindeki Pahalgam'da bulunan turistik bir noktada gerçekleştirilen terör saldırısının "şiddetle kınandığı" vurgulanan açıklamada şu ifadeler kullanıldı: "Hem Hindistan hem de Pakistan'a azami itidal çağrısında bulunuyoruz.

Askeri gerilimin daha da tırmanması bölgesel istikrara yönelik ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Her iki taraftaki sivillerin güvenliği konusunda derin endişe duyuyoruz."

Ticaret Savaşları Merkez Bankalarını Zorluyor: Faizlerde Kararsız Dönem

Büyük merkez bankaları nisan ayında temkinli davranmayı sürdürdü. Dünyanın önde gelen merkez bankaları ABD Başkanı Donald Trump'ın değişen tarife söylemleri ve artan belirsizlik atmosferinin etkisiyle para politikalarını ayarlamakta güçlük çekiyor.

Nisan ayında Kanada Merkez Bankası, Avustralya Merkez Bankası, Güney Kore Merkez Bankası, Polonya Merkez Bankası, Macaristan Merkez Bankası ve Rusya Merkez Bankası politika faizini sabit bıraktı. Avrupa Merkez Bankası (ECB) ve Yeni Zelanda Merkez Bankası ise politika faizlerinde indirimde giderken, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) faiz artırımı kararı aldı. Avrupa Merkez Bankası (ECB), piyasa beklentileri doğrultusunda 3 temel politika faizini 25 baz puan düşürdü.

Dünyanın En Büyük Varlık Fonunda Savunma Devlerine Yatırım İzni Tartışması

Norveç Varlık Fonunun büyük savunma şirketlerine yatırım yapmasına izin verilmesi isteniyor. Muhalefet, dünyanın en büyük varlık fonu olan Norveç'in 1,8 trilyon dolarlık varlık fonunun büyük savunma şirketlerine yatırım yapmasına izin verme çabaları sürüyor.

Fon, parlamento tarafından kararlaştırılan ve nükleer silahlar için parça ürettikleri gerekçesiyle Airbus, Boeing, BAE Systems ve Lockheed Martin gibi şirketlerden hisse almasını engelleyen etik kurallara uyuyor.

Ticaret Savaşının Bedeli: 25 Bin Sanayi Çalışanının İşi Tehlikede

Küresel ticaret savaşı nedeniyle Almanya'da 25 bin sanayi istihdamı risk altında. Allianz Trade araştırması, küresel gümrük vergisi anlaşmazlığında bir anlaşmaya varılamaması halinde Çin'in, Avrupa pazarlarını giderek daha fazla hedef alacağını ve Almanya'da 25 bine kadar sanayi işi kaybedileceğini ortaya koydu. Buna göre, ABD ve Çin arasındaki ticaret savaşında bir anlaşmaya varılamazsa, Çinli ihracatçılar başta Almanya olmak üzere Avrupa pazarlarına giderek daha fazla yönelecek.

Allianz Trade kıdemli ekonomisti Jasmin Gröschl, konuya ilişkin değerlendirmesinde, "Çin mallarının özellikle Almanya'ya yönelmesi ve artan rekabet nedeniyle, Almanya'da 17 bin ila 25 bin imalat istihdamının kaybedileceğini tahmin ediyoruz." ifadesini kullandı.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr